

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Volivno gibanje.

Kandidati S. L. S. za državnozborske volitve. Zvršilni odbor S. L. S. je vzel izjavo dosedanjega g. državnega poslanca dr. Janko Hočevarja, da iz osebnih razlogov topot ne more prevzeti kandidature, z iskrenim obžalovanjem na znanje; sklenil je soglasno, izraziti g. dr. J. Hočevarju prirčno zahvalo za njegovo vzorno delovanje kot poslanec in izrekel nado, da se bo mogel v doglednem času zopet posvetiti javnemu delovanju. Na podlagi izjav, došlih od krajevnih organizacij posameznih volivnih okrajev, je osrednji volivni odbor S. L. S. odobril sledeče kandidature za državni zbor: 1. Mestna občina Ljubljana: se pozneje razglasi. — 2. Sodni okraj ljubljanski brez ljubljanske občine: **Dr. Ivan Šusteršič, odvetnik v Ljubljani.** — 3. Sodni okraj Radoljica, Kranjska gora in Tržič: **Josip Pogačnik, posestnik v Podnartu.** — 4. Sodna okraja Kranj in Škofja Loka: **Franc Demšar, posestnik na Češnjici.** — 5. Sodna okraja Kamnik in Brdo: **Dr. Jan. Ev. Krek, profesor v Ljubljani.** — 6. Sodni okraji Vrhnika, Logatec, Idrija in Cirknica: **Jožef Gostinčar, posestnik v Ljubljani.** — 7. Sodni okraji Postojna, Senožeče, Ilirska Bistrica, Vipava in Lož: **Dr. Ignacij Žitnik, stolni kanonik v Ljubljani.** — 8. Sodni okraji Litija, Višnjagora in Rače: **Franc Povše, komerc. svetnik v Ljubljani.** — 9. Sodni okraji Krško, Kostanjevica, Mokronog in Trebnje: **Janez Hladnik, župnik v Trebelnem.** — 10. Sodni okraji Velike Lašče, Ribnica in Žužemberk brez občine Smuka; nadalje občine Banja Loka, Fara in Osilnica v sodnem okraju kočevskem: **Franc Jaklič, nadučitelj v Dobropoljah.** — 11. Sodni okraji Metlika, Novomesto, brez občin Poljanica in Črmošnjice, Črnomelj, brez občine Planina: **Evg. Jarc, profesor v Ljubljani.**

V Vavtvasi je bil v nedeljo dne 7. maja po rani maši mnogobrojno obiskan volivni shod. Župnik Zakrajšek je najprej pojasnil, kako dosledno izpeljujejo poslanci S. L. S. resnično ljudski program, in se je po raznih krajih naše domovine veliko storilo za narodov blagor. Profesor Evgen Jarc je obrazložil vzroke o razpustu državnega zbora in o novih volitvah. Dosedanji vladni sistem je krivčen nam Jugoslovanom. Delegacija naših poslancev si je na Dunaju priborila velik ugled po svojem značajnem nastopanju za pravice našega naroda. Nekdaj se o Slovencih ni govorilo ali pa le zaničljivo. Dandanes vsak Dunajčan spoštljivo izgovarja imena naših voditeljev dr. Šusteršiča, dr. Kreka. Govornik se je dotaknil tudi postopanja nasprotnikov, kakor se spleta v mestu. Najbolj obžalovati pa je, da so v svoje mreže vjeli g. prošta, ki menda pri svoji znani dobrosrčnosti ne slutí, kam se plove. Kandidatura prof. Jarca je bila z velikim navdušenjem odobrena.

Iz Brusnic: Zadnjo nedeljo je praznovala naša farna cerkev „žegnanje“ sv. Križa. Novomeški samostan nam je postregel z g. patrom, ki je opravil drugo službo božjo. — Prihitel je pa k nam tudi g. profesor Jarc ter imel po drugem opraviu voliven shod, ki je bil v velikem številu obiskan. Bivši poslanec je volivcem povedal vzroke glede razpusta zbornice in novih volitev. Po domače jim je opisal položaj v državi in naši deželi. Da je ves govor ljudem dopadal, se je videlo iz odobravanja. Z veseljem so sprejeli njegovo kandidaturo. Veselo znamenje je pa tudi to, da so prejšnji nasprotniki prišli in soglašali s somišljeniki S. L. S., katere se v našem okraju oklepajo tudi tisti, ki so se bili dali preslepiti. Kmetje zapomnite si: „V edinosti je moč!“ Tudi vaši glasovi se bodo morali upoštevati pri vladanju naše države.

Kmečka Zveza sklicuje volivni shod za nedeljo 14. maja v Šempetru dopoldne po sv. maši; v Stopičah pa popoldne po litanih. Volivci pridite vsi!

Z levega brega Krke se nam poroča: Neusmiljeno so potegnili liberalci milostnega prošta novomeškega na shodu pri Majzeļu v Belicerkvi dne 23. aprila, menda rayno še za april. Poslali so ga v boj proti deželnemu glavarju pl. Šukljeju v stvari glede železnice, ki nikakor še ni pojasnjena, sami pa so se držali previdno v ozadju. Vsa stvar je prav navaden voliven maneuver, ki se bo pa najbrž klavarno končal. Le škoda, da mil. gospod prošt tega ne uvidi, kako zelo ga izrabljajo, zraven se pa norčujejo iz njega. Naj le kdo čita Slov. Narod! V uvodnih člankih ga kujejo prav po hinavsko v zvezde, ga imenujejo tudi „zagriznjega (!) klerikalca“, med dnevnimi novicami pa ga psujejo s „katoliškim proštom itd.“!

Z desnega brega Krke pa se poroča: Čudna je gonja zoper g. deželnega glavarja. Očita se mu sebičnost radi odkupa njegovih parcel „na Kamnu“. Konstatirajte dejstvo, da se dozda trasirana proga belokranjske železnice ne dotika niti jedne njegove parcele!

S katero stranko ...?

(Konec.)

„Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju se je polagoma prelevila v liberalno podjetje. Rafaznovke našega mišljenja, osobito one s Koroškega, so prepozno spregledale, da se tudi njih denar obrača v razširjanje liberalizma. Mladoliberalci so vsa svoja podjetja izrabljali, da bi si pridobili politično moč med ljudstvom. Posrečilo se jim je bilo pri zadnji volitvi s svojo prekanjenostjo pribojevati tako državnozborska mandata rajnega Ježovnika in Robleka. Zvezna tiskarna in trgovina sta zajemali iz istega korita, dok niso dolgovi preveč narasli in sta podjetja postala falitna. Prejšnji trdni zavodi, kakor hitro so prišli v roke novostrujarjev in so jih ti izrabljali v svoje strankarske namene, začeli so pešati — in prišlo je do polomov.

Kaka je narodnost celjske struje, spričuje liberalni načelnik dr. Kukovec, ki se je v graški zbornici družil z nemškimi nacionalci in deloval zoper slovenske poslance.

Dosti boljše ni na Goriškem. Ondotni liberalci ob vsakih volitvah zaženó grozno gonjo zoper somišljenike S. L. S. Predolgo je bila naša stranka preprizanesljiva meneč, da bo mogoč skupen nastop Slovencev zoper objestne Lahe. A varala se je, ker je liberalna stranka če ne naravnost pa po ovinkih vedno zasledovala svoje cilje, da se čem bolj zatrosijo liberalna načela med goriško ljudstvo. Izrabljali so tudi gospodarska društva. Srečne roke pri tem niso imeli. Liberalno „Mizarsko zadrugo v Solkanu“ so pripehali do pogina; liberalna „Ljudska posojilnica“, liberalna „Trgovsko-obrtna zadruga“ v Gorici komaj vegetirajo. Zoper „Centralno posojilnico“ so pa divjali, da bi jej spodkopali zupanje. Lepo razcvitajočega se slovenskega šolstva v Gorici pod vodstvom S. L. S. liberalna politična struja tudi noče podpirati. Borba med obema strankama je tako srdita, da je v posledicah rodila nedelavnost deželnega zbora. Bodoče državnozborske volitve morda izčistijo zaduhlo ozračje. Kdor še krščansko misli, naj pripomore k jednotnemu vodstvu goriške politike. Na to politiko je dozda tudi kvarno uplival motni tok kavarniško-narodne politike v Trstu. Da se slovenski živelj ob tržaški obali ni še povzdignil do večjega upliva, zakrivila je specifično „narodna“ struja v Trstu ...

In naša osrednja Kranjska? Koliko truda je stalo, da se je kvarljivim zapeljivcem ljudstva strl oholi greben. Desetletja je napredna mōra, zvezana z okorelim nemštvom, zadrževala osamosvojitve našega ljudstva. Ko si je hotelo pomagati s svojimi drugami, stavile so se mu velike ovire. A premagalo jih je: Ko so liberalci videli zadrūniški razvoj, jeli so posnemati našo ljudsko

stranko. Njenim zavodom nasproti so kot bojne zadrage snovali svoje, da bi tako vlovili kaj kalinov izmed ljudstva za svoje umazane namene. Naši „Gospodarski Zvezi“ so nasproti postavili „Agro-Merkur“, „Ljudski posojilnici“ so osnovali nasproti „Glavno posojilnico“, „Zadružni Zvezi“ pa „Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani“ itd. A uresničil se je pregovor: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. In tako je prišlo do polomov pri „Agro-Merkurju“ in „Glavni posojilnici“ vsled brezmejne lahkomišljenosti in nepoštenosti liberalnih zadrugarjev. Dejstvo, da je mogel načelnik „Glavne posojilnice“ dr. Hudnik na svoje ime prenesti do poldruga milijona kron, z bengalično lučjo osvetljuje poslovanje liberalnih kolovodij! — Ne pišemo tega iz škodoželjnosti, ampak le pribijemo resnico, da liberalna načela vodijo do takih posledic. — In kakšen konec je doseglo politično vodstvo kranjskih naprednjakov? Organizirano slovensko ljudstvo je presekalo njihovo zvezo z Nemci, katerim so izdajali slovensko trobojnico za skledico liberalne leče. V Ljubljani so s svojo brezglavnostjo izročili našo zastavo sinu zadnjega nemškega župana, kateremu so bili pred tridesetimi leti slovenski rodoljubi spodbili županski stolec. Kaka osoda za tiste, ki so se takrat še bojevali pod starim slovenskim geslom, a ga pozneje na svojih vodilnih mestih zatajili! Tako se zgodi vsaki stranki, ki zataji prava načela.

Iz vseh porazov liberalnih strank po slovenskih deželah pa naj se uči S. L. S., da vodi vse svoje organizacije v neskaljenem duhu svojega zdravega programa: Za Boga in domovino!

Vsem, ki v resnici ljubijo svoj narod, pač ne bo težko ob bodočih volitvah odločiti se, kateri stranki naj se pridružijo. — S. L. S. drži neomadeževan naš trobojni prapor, s tem bo zmagala ter naš narod pripeljala k srečnejši bodočnosti!

Gospodarstvo.

Nakup domače plemene živine.

Pri nas manjka bikov in manjka lepih in dobrih krav. Ko je deželni odbor lansko leto razpisal oddajo plemenih krav, oglasilo se je vse polno naših živinorejcev, ki so hoteli dobiti lepe krave in telice. Smelo trdim, da se je dobil skoraj v sleherni vasi gospodar, ki bi bil po tej poti rad prišel do dobre plemene krave. Tako daleč je prodrlo prepričanje, da je treba z boljšimi živalimi iskati večjih dohodkov v živinoreji. Deželni odbor je lansko leto razdelil 136 krav in telic v skupni vrednosti 89.872 K.

Vse to kaže, da manjka v deželi lepe plemene živine!

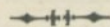
Če pa prašamo po vzrokih tega pomanjkanja, po tem pridemo do zaključka, da smo temu tudi sami krivi, krivi pa zaraditega, ker ne storimo ničesar, da bi se povzdignila prodaja domače plemene živine. Pri nas v deželi bi se lahko dobilo mnogo več plemene živine, če bi se za ugodno prodajo take živine kaj storilo! Koliko lepih telic — po dobrih bikih in kravah — pride mesarjem v roke, namesto da bi se redile za pleme! Veliko denarja bi se na ta način lahko prihranilo domači deželi.

Danes so razmere žalibog take, da kaže gospodarju le toliko telic rediti, kolikor jih rabi za domačo rejo. Če zrediš plemeno telico za prodaj, jo ne moreš dobro prodati. Navadno vsi razglasi po naših listih nič ne pomagajo in če pride nazadnje kupec, ti ponudi za telico manj kakor bližnji mesar. Zgodilo se je, da je priznan živinorejec — in to je bil edini kupec — ponujal za lepo plemeno telico 180 K, dočim je plačal mesar 240 K za njo. In takih zgledov bi se dalo še dosti navesti. Kako pa naj na ta način reja plemene živine napreduje, če plača mesar več kakor živinorejec, ki hoče priti do dobrega plemena?! To so nezdrave razmere, ki nujno potrebujejo odpomoči!

Zato pa toplo pozdravljamo posredovalnico za prodajo in za nakup plemene živine, ki se je ustanovila pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Ta posredovalnica bo lahko za napredek domače reje veliko dobrega storila. Ako se bo lotila posredovati kupčijo z domačo živino,

potem se bo tudi pri nas dobila lepa plemena živina na prodaj. Živinorejci, ki imajo boljšo živino, bodo dobili veselje do domače reje in do reje lepe živine, in mnogo denarja, ki se pošilja sedaj ven iz dežele, bo lahko ostalo v domačem kraju. Živinorejske zadrage pa imajo lepo nalogo, da pomagajo posredovalnici pri tem delu in da ji gredo pri živinski kupčiji na roko.

—r—

V boj proti peronospori! Vinogradniki!

Ker je lansko leto glivica peronospora vničila v nekaj dnevih v vinogradih ves grozdni zarod in na to mnogemu vinogradniku tudi še listje in celo les, je posebno letos, ko je od lanskega leta prezimilo obilo trosov (semena) te glivice, na Vas ležeče, da ubranite svoje vinograde pred poginom. To dosežete samo z marljivim, točnim in pravilnim škropljenjem trt z zmesjo modre galice z apnom.

Vpoštevajte in posnemajte toraj sledečih deset zapovedi za vinogradnika.

1. Škropi zgodaj, prvič najpozneje, ko je trtna mladika zrastle dobro ped na dolgo, drugič deset do dvanajst dni pozneje in tretjič k večjemu tri tedne za drugim škropljenjem. Ako pa je poletje deževno ali megleno, škropi raj še v krajših presledkih, večkrat, torej najmanj štirikrat na leto.

2. Za prvo škropljenje vzemi en kilogram, za naslednja škropljenja en in pol kilograma galice na 100 litrov vode. Galico stolči na drobno in jo stopi v kolikor mogoče čisti (najbolj deževni ali potočni) vodi.

3. Apno ima edino ta namen, da odvzame galici kislino, ker bi sicer galica listje opalila.

Zato vzemi apna samo toliko, kolikor je nujno potreba.

Ugašenega apna se vzame navadno za polovico več, k večjemu pa še enkrat toliko kakor galice.

Ako nimaš apna, vzemi mesto njega sodo, ki jo dobiš v vsaki trgovini.

Na en kilogram galice zadostuje petčetrtil kilograma sode.

4. Galico raztopi posebej in apno (ali sodo) zopet posebej ter zlij oboje še-le neposredno pred škropljenjem skupaj (apno v galico).

Predno škropiš, premešaj zmes dobro z lesenim orodjem (s kolom ali z greblico) in preskusi s koščkom rdečega (lakmovega) ali pa belega (fenolftaleinovega) preskusnega papirja ali ni zmes več kisl.

V dobro napravljeni zmesi, postane rdeč (lakmov) papir modrikast (plavkast), oziroma bel (fenolftaleinov) papir rdečkast.

5. Napravi samo toliko škropilne zmesi na enkrat, kolikor je moreš v enem dnevu, k večjemu v dveh dnevih porabiti, kajti stara galična zmes nima nobenega učinka. Galico in apno, vsako za-se raztopljeno in ne pomešano, hraniš lahko dlje časa brez škode.

6. Škropi — če je le mogoče — le v suhem, brezveternem vremenu, ne v rosi in ne v najhujši vročini. Le v sili, škropi tudi v rosi.

Glej, da se galica na trti, še predno pride prvi dež, dobro posuši, če ne, potem škropljenje ponovi, kakorhitro nastane lepo vreme.

7. Ne obličaj trt z galico, temveč škropi tako fino, kakor da bi na trto megla ali rosa padala. Ako trte tako poškropiš, so bolj varne proti boleznim kakor če jih oblivaš in poleg tega prihraniš še na galici.

Vzemi toraj dobro, močno škropilnico in dobro jo goni, da fino razpršuje. Take škropilnice se dobe lahko potem c. kr. vinarskega nadzorstva.

8. Ne škropi samo listja, ampak glej, da bodo tudi ostali zeleni deli trte, zlasti pa tudi grozdje, vselej dobro poškopljeno. Ne pozabi škropiti tudi na zeleno cepljenih trt, koj ko dobro odženejo in večkrat.

9. Ako je le mogoče, poveži mladike vsaj en dan pred vsakratnim škropljenjem. Pri tem oberi vse nepotrebne mladike in zalistnike.

10. Drži vinograd čist od plevela. Čem več zraku in manj vlage pride med trte, tem manj se razvijajo trtne bolezni.

C. kr. vinarski nadzornik: Bohuslav Skalicky.

Politični pregled.

Cesar se je začetkom maja podal v Budimpešto, oziroma v Gődöllő, kjer ostane dalj časa. Mej tem so se vršila pogajanja med ogrsko in avstrijsko vlado glede novega vojaškega zakona, ki bo predložen obema zbornicama. Vpelje se 2 letna vojna služba ter vsled tega zviša število vsakoletnih rekrutov od 103.000 mož na 159.000. Začelo bi se s 1. okt. 1912. — Vojaško-kazenski red se prilagodi sedanjemu času. Mažari pridobe v svoji polovici svoj mažarski jezik za obravnave, v naši polovici bo zopet prevladovala nemščina. — Radi svoje bolehavosti je cesar odgodil že dogovorjeni obisk srbskega kralja.

Po celi Avstriji je živahno volivno gibanje. Vsaka politična stranka skuša zbrati čem več somišljenikov.

Na Češkem gre Mladočehom najbolj trda, težko da bi brez kompromisa z radikalcami obdržali dosedanje število. Agrarci so postavili kandidate v vseh kmečkih okrajih. Število njih poslancev vtegne narasti. Istotako krščansko-socijalnih poslancev, ki kandidirajo v vseh čeških okrajih. — Na Moravskem je postavila krščanska stranka kandidate v vseh čeških okrajih.

Na Slovenskem je gibanje v polnem tiru. Štajerskim kandidatom S. L. S. so liberalci postavili nasproti le par kandidatov; radi bi vzdržali še Robleka v celjskem okraju. Liberalni načelnik dr. Kukovec se je zagnal v brežki okraj ter zvezal z nemškutarji in soc. demokrati. Par nemškutarskih kandidatov je nastopilo v mariborskih okrajih in v Slovenjgradcu. Vsi „štajercijanci“, nemškutarji, rudečkarji, „slogaši“, so v objemu zoper slovenskega kmeta.

Na Koroškem liberalci rujejo zoper zaslužnega poslanca Grafenauerja. Če bi se zgubil ta edini slovenski mandat, bi bila krivda edino na izdajalskih liberalcih.

Goriška ima najživahnijo borbo na Krasu. S. L. S. kandidira dr. Gregorčiča, Fona in dr. Stepančiča; zadnjemu so liberalci postavili nasproti tržaškega odvetnika dr. Gregorina.

V Trstu z okolico ostane dosedanji poslanec dr. Rybař. Zanj bodo Slovenci jednotno glasovali. — V Istri dosedanji 3 poslanci Mandić, Spinčič in dr. Laginja zopet kandidirajo. — V Dalmaciji napreduje krščansko-socijalna stranka, ki je sorodna naši S. L. S.

Po Albaniji se boji še vedno nadaljujejo z menjajočo se srečo; zdaj zmagajo ustaši, čez nekaj časa zopet Turki. Vlada pošilja na tisoče vojakov v Kosovski vilajet. Vstaja se razširja tudi na južno Albanijo. — V Carigradu je nastala vsled teh homatij kriza v ministerstvu in v zbornici, katero kanijo razpustiti.

Rusija pozorno opazuje kitajsko gibanje, ki je zoper njo naperjeno. Ruski generali na meji proti Kitajski nadzorujejo vojaške čete. Na Kitajskem vstahi kruto postopajo proti Evropcem.

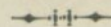
Na Portugalskem je vlada razglasila zakon o ločitvi cerkve in države — čisto framasonsko delo. Za službo božjo naj skrbje posebna društva, potrjena od vlade — torej nov portugalski papež je bogočastni minister. V tem društvu pa katol. duhovnik niti biti ne sme. Vse kapelice, verska znamenja, križi na javnih krajih se morajo odstraniti. Papeževe okrožnice se — brez vlade — ne smejo razglašati. Semenišča so pod policijskim nadzorstvom. Vlada odloči, kolikokrat se sme zvoniti itd. Ali je Kristusova cerkev taka?

Španija v kratkem sledi svoji sosedu, v zbornici so predložili postave, naperjene proti samostanom.

V Mehiki še ni miru. Vstahi se pogajajo z vlado, boječ se, da bi Združene države zasedle Mehiko. Vstahi zahtevajo odstop predsednika Diaza. Mehikanci se boje, da bi jim Amerikanci vzeli samostojnost.

V Maroku se stvari zmiraj bolj zapletajo. Francozi prodi-

rajo s svojimi četami od ene strani, Španci pa od druge proti Tetuanu. Nemci se v varstvo svojih podanikov tudi poslali nekaj bojnih ladij.

Zabavi in pouku.

V Suhi Krajini.

Spomin s pota. — Napisal Jos. Lavtižar.

Česnje še niso cvetele, kukavica se še ni glasila in tudi vreme ni obetalo nič dobrega, ko sem stopil v jutru dne 30. sušca 1910 iz dolenske železnice na postaji Dobrepolje. Pred mano je stala na široki planjavi dobrepoljska farna cerkev, kamor sem dospel po blatni poti v četrto ure. Cerkev je obdana z velikim obzidanim čveterokotom, ki je odločen mrtvim. Kakor vsako pokopališče, tako mi je reklo tudi to: Tukaj jenja vsako pozemeljsko trpljenje.

Iz Dobrepolj drži cesta v ravni črti po enolični planjavi. Na obeh straneh samo polje in nič drevja. Lahko si mislimo, kako vroče mora biti v poletju na tej brezsenčni ravnini in kako mora zijati razpokana zemlja ob suši. Dolgo časa sem hodil, pa nikamor prišel; tudi srečal nisem nikogar, da bi bil kaj govoril z njim.

Slednjič se je vendar pokazala velika vas Kompolje, ki ne izgleda mnogo bolje nego kakšno selo v Slavoniji. Hiše so krite večinoma s slamo, v središču vasi pa stoji nekaj mlak, ki samó-umevno ne plavajo postrvi v njih. Prašal sem fanta, ki je stal med hlevnimi vrati, kako daleč je še v Struge, toda mesto od govora je šel v hlev in zaprl dur za sabo. Ali se me je bal alkali. Pri drugi hiši so nakladali štirji korenjaki hlode na vozi. Gledali so me nezaupno in še le ko sem jih pozdravil, kazali so se bolj prijazne. Obče se mi je zdelo ljudstvo nekako plaho, skoro naravno-grčavo. Izobraževalnih društev čaka še dovolj dela, da zaneso več omike med narod.

Na nekaterih hišah je ob vnanji steni naslikan sv. Florijan v najhujših rudečih in višnjevih barvah. Kričeče, mešano s kričočim, dela neprijeten vtis, preprostemu človeku pa všečuje. Ako bi ga vprašali zakaj, ne bi dobili lahko odgovora. Saj sta živo rudeča in živo višnjeva barva res lepi, očesu prikupljivi. Estetiku seveda mnogokrat ne vgajati, kmečkemu okusu pa sta prav po godu. Tudi poleg ceste se vidi mnogo lesenih križev, ki se sklepa po njih na verski čut prebivalstva. Pogled na križ je v vsakem trpljenju najboljša tolažba.

Odkod ime Kompolje? Besedo „polje“ razumemo brez vsake učenosti, toda kaj je početi s prvim zlogom „kom“? Kadar ne znamo kake stvari razložiti z veljavnimi dokazi, skušamo jo tolmačiti po svoje. In tako jo je neki bistroumnež pogodil na sledeči način: Ko so se priselili prebivalci v ta kraj, videli so veliko polja ter se vpraševali: Komu (kom) polje? Potem so si razdelili zemljišče in naselbini je ostalo ime Kompolje.

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Iz Št. Jerneja. V sredo 26. aprila smo spremili k večnemu počitku na tukajšnje pokopališče Jožefa Dragman, nadpaznika finančne straže v p., iz Tolstegavrha. Pokojnik je bil dvakrat v vojni in se je bojeval proti Italijanom leta 1859. In 1866., od koder se je zopet srečno vrnil. Prišedši v svoj kraj je stopil v službo pri finančni straži, kjer je vestno in natančno opravljal in izpolnjeval svoje dolžnosti. V pokoj je stopil, ko mu je vojaška in službena doba skupaj znašala 32 let. Doma je bil iz Polhovce, in ko je šel v pokoj, si je na Tolstemvrhu kupil malo hišo z vinogradom in se potem oženil. Živel je s svojo ženo srečno, mirno in zadovoljno. Obiskal je tudi večkrat svojo edino hčer v Št. Jerneju. Ob večeru svojega življenja dosegel je 82. leto starosti. Po dolgem, trudapolnem življenju, previdnega s sv. zakramenti, ga je Bog poklical tja gori, kjer ni več muk ni trpljenja. — Blagemu pokojniku bodi ohranjen blag spomin. Lahka naj mu bo zemljica!

Ajdovec pri Žužemberku. Na belo nedeljo je napravilo tukajšnje pevsko in izobraževalno društvo „Škrjanček“ veselico. Vrli fantje so zapeli par pesmic, nato pa nastopili kot igralci v spevoigri „Kovačev študent“, katero so igrali tako dovršeno lepo, da so poslušalci sledili z veliko napetostjo posameznim dogodkom. Tudi „Štipko Tiček“ je napravil, da smo se enkrat pošteno nasmejali. Da je vse tako lepo izpadlo, je zasluga gosp. organista, ki je fante v petju tako lepo izvežbal in tako spretno vodil; pa tudi g. učitelj je veliko pripomogel, ker je pomagal pri petju s svojim lepim tenorjem in tudi pri igri sodeloval. Pokazali smo

Ajdovčanje, kaj dosežemo z združenimi močmi. — Naši fantje se pridno vadijo v petju in so parkrat nastopili tudi v cerkvi. Eno nedeljo v postu je pel možki zbor nad 20 pevcev; veliki četrtek in petek pa nas je presenetilo nad 30 pevcev in pevk s krasnim in ubranim petjem. Bil je to lep prizor, ki je marsikoga ganil do solz.

Žužemberk. Društvo za mladinsko varstvo za sodni okraj Žužemberk si je na občnem zboru dne 23. aprila letos za prihodnjo triletno izvolilo sledeči odbor: predsednik Anton Carli, c. kr. notar, namestnik predsednika dr. Valentin Flerin, c. kr. sodni predstojnik, tajnik Ljudovik Koželj, učitelj, njegov namestnik Ivan Kutner, nadučitelj, blagajnik Ivan Mehle, c. kr. sodni kanclist, njegov namestnik Jakob Dereani, trgovec, namestnika Ivan Jerše, c. kr. sodni oficijal in Ivan Vehovec, župan in deželni poslanec.

Št. Peter pri Novem mestu. V nedeljo dne 7. maja je blagoslovil milostni g. novomeški prošt dr. Elbert krasen nov kip Lurške Matere Božje v Št. Petru, delo domačega mojstra g. Azmana. Isti dan zjutraj je sprejelo nad 140 otrok prvo sveto obhajilo, popoldne ob polu 3. uri pa se je vršila slovesnost blagoslovljenja. V sprevodu je šel g. prošt iz župnišča v cerkev, na čelu požarna bramba v uniformi, potem prvoobhajanci, za njimi dekleška Marijina družba in potem duhovščina. V cerkvi je g. prošt razložil zgodovinski razvoj češčenja M. B., nato blagoslovil novi kip, potem so bile pete litanije M. B., nato pa zopet sprevoz nazaj v župnišče. Slovesnost je bila res lepa, vreme ugodno, dasi je prejšnji dan deževalo, ljudstva vse polno, tako, da se bo marsikdo še v svojih poznih letih z veseljem spominjal tega lepega dne.

Toplice na Dolenjskem. Dolenjsko zdravilišče Toplice se je s 1. majem vzbudilo in postalo živahno. Kopališka sezija se je začela. Dasiravno šele začetek, že se oglašajo kopališki gostje, ki komaj čakajo, da si preženo s pomočjo zdravilne vode nadležni revmatizem in druge slične bolezni, ki so jih dolgo zimo nadlegovale. Oglašajo se stari gostje, ki poznajo že naše Toplice in ne morejo prehaliti zdravilne moči gorkega vrelca, pa tudi novi, taki, ki dosedaj še niso potrebovali tukajšne zdravilne vode. Gotovo je, kdor enkrat pride, pride drugič tem raje, ker pozna in vé, kako prijetno, domače je bivanje v dolenjskem zdravilišču — kjer najde lepe in prijazne sprehode, udobna stanovanja in povsod nizke cene. Toraj kdor čuti trganje po udih, naj se napoti v naše Toplice, od koder se gotovo povrne ozdravljen mučne bolezni. — Do sedaj je tu 34 vojakov z dvema častnikoma, ki se prav pridno poslužujejo gorkega vrelca, in še nekaj drugih gostov. Za prihodnji teden pa jih je priznanjenih mnogo iz raznih krajev. V soboto 6. t. m. je obiskalo naše kopališče 30 inženerev.

Kmečka zveza za Belokrajino je v svoji zadnji odborovi seji v Črnomlju razpravljala o važnih zadevah in storila med drugim zlasti te važne sklepe: 1. Visoki deželni odbor se povpraša, kaj misli glede cest: a) Metlika-Grabrovec-Lešče, b) cestna zveza (1 km) državne ceste pri Dragovanu z okr. cesto Krvavčji vrh čez Lokvico in c) Rosalnice-Kozji hrib ukreniti, ker se je prosilo, da se sprejmejo med deželne ceste. 2. Ker se je zemljišče, odmerjeno za novo državno cesto Suhor-Metlika nekaterim posestnikom jako čudno cenilo, da se je enemu posestniku za 40 m² izplačalo le 38 vinarjev, zato se opozarja kompetentna oblast, da imenuje za cenilce posestev može-posestnike, ki bodo znali po vrednosti zemljišče ceniti, da ne bodo imeli gospodarji nepotrebne škode. To pa priporoča Kmečka zveza kompetentnim oblastem še zlasti sedaj, ko bo v najkrajšem času cenitev zemljišča za zgradbo nove železnice, posebno še tudi, ker se je baje za črnomaljski okraj že imenoval cenilec, ki se na kmetijstvo in zemljišče malo razume. 3. Visoki deželni odbor se opozori, da glede javnih poučnih predavanj vselej vpraša tajništvo Kmečke zveze, ker drugače ne bo uspehov. 4. Visoki deželni odbor se naprosi iznova, da bi se zavzel za vrborejo v Belokrajini. 5. Visoka vlada naj ne daje več novih gostilniških koncesij v Belokrajini, ker je že teh itak preveč. Samo v Metliki je zdaj 40, reci: štirideset koncesij. V ta namen se Kmečka zveza obrne do vseh faktorjev, da se to doseže. 6. Napravi naj se nova cesta Črnomelj-Vojna vas-Zastava-Cerkvišče-Griblje in dalje proti Metliki.

Domače in tuje novice.

Tiskovine za občinske volitve po novem obč. volilnem redu za vojvodino Kranjsko po predpisu deželnega odbora se dobijo tudi v tiskarni J. Krajec nasl. v Novem mestu. Prosimo tedaj posebno slavna županstva na Dolenjskem, da ni treba naročevati teh in drugih tiskovin v Ljubljani, ker se ravno iste dobijo tudi v Novem mestu. —

Mil. g. škof Stariha — nekdanji učenec tukajšnje gimnazije, je zadnjo nedeljo razveselil dijakke Marijine kongregacije, ko je vanjo sprejel lepo število novih članov. Shod je bil zelo slovesen; glasilo se je krasno petje, vmes pa so dijaki tudi pokazali, da napredujejo v glasbi. — Poleg druge duhovščine sta škofu asistirala tudi dva gg. kanonika. — Vladika se je odpeljal dalje na obisk rojstnega kraja v Semič.

Za deželni zbor Kranjski pri nadomestni volitvi v Ljubljani kandidira g. dr. Vinko Gregorič. Na sijajno obiskanem shodu je v nedeljo razvil svoj program ter bil z navdušenjem sprejet za kandidata.

Najnovejše. Iz seje deželnega odbora v Ljubljani se poroča, da vsa gonja zoper dež. glavarja pl. Šukljeta sloni na mistifikaciji, ki jo vsebuje oni famozni dopis nemškutarskega železn. odbora v Brežicah, na kateri tudi občinski svet novomeški opira svoj sklep. Gotovo je, da se na ta način ne pospešuje bodoča transverzalka.

Umrl je 3. t. m. občeznani nadučitelj v pokoju g. Leopold Zupin iz Brusnic. Pokojnik je bil rojen 28. marca 1848, nato študiral na učiteljski v Ljubljani, maturiral pa 20. oktobra 1871 v Idriji. Služboval je potem na večih krajih, kot v Moravčah, pri sv. Jakobu ob Savi, na Čemšeniku itd., in od l. 1883. nadalje v Brusnicah do svojega vpokojenja dne 1. septembra 1906. Ostal je v Brusnicah tudi še potem, letošnjo zimo pa je obolel na živcih in je tej bolezni podlegel 3. maja 1911. Pokopal ga je na pokopališče pri Devici Mariji v Polju pri Ljubljani njegov stričnik g. kapitejski vikar Karel Supin dne 5. maja ob 4. uri popoldne. Dragi pokojnik bil je občepriljubljen in spoštovan pri vseh, ki so ga poznali. N. v m. p.!

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo Mesto je imelo 25. aprila III. redni občni zbor ob vdeležbi 19 članov. Načelnik dr. Elbert omenja, da so gg. župniki, župani in učitelji blagodejno uplivali na mladino, da v zadnjem poslovnem letu ni bilo nikakih pritožb. — Nadsvetnik Smola je poročal mesto bolnega tajnika ter omenja, da je društvo skrbelo za dva zanemarjena dečka, ki sta bila oddana v salezijski zavod, pri katerem društvo posreduje radi vzgoje itd. — G. blagajnik Dolenc prečita društveni račun, iz katerega je razvidno, da je društvo imelo v prošlem poslovnem letu, katero se je z 31. marcom končalo, 2979 K 55 h dohodkov, 16 K 12 h pa stroškov, toraj čistega premoženja 2963 K 43 h. Od te svote nahaja se v novomeški hranilnici 2863 K 43 h, v c. kr. poštni hranilnici na Dunaju pa 100 kron. — Obojno poročilo se soglasno odobri. Z vzklikom volijo se v novi odbor gg.: dr. Sebastijan Elbert, prošt, Jože Turk, š. nadzornik, Rihard Dolenc, ravnatelj v p., dr. Jakob Schegula, odvetnik, Viljem Gebauer, nadučitelj, P. Gothard Podgoršek, š. vodja, Henrik Abram, uradnik, Martin Zwitter, sodnik, Anton Šmidovnik, župnik, in kot namestnike gg.: Martin Nemanič, Jakob Porenta, župnika. — Kot računski preglednika volita se enoglasno gg.: Julij Bučar, svétnik, Karol Barborič trgovec. — G. Josip Košak, župan v Mirnipeci navede, da je dobil od c. kr. okrajnega glavarstva račun stroškov salezijskega zavoda glede ndl. Antona Gognavca iz Češence ter prosi, da se z ozirom na to, ker občina Mirnapeč teh stroškov poravnati ne more, iste pokrijejo iz premoženja društva za otroško varstvo in mladinsko skrb. Sklene se enoglasno, da naj se občina Mirnapeč glede pokritja teh stroškov obrne na deželni odbor kranjski in ako se tam dotični prošnji ne bi vstreglo, naj ponovno predloži prošnjo z dotičnim stroškovnikom društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb, glede katere bode potem društveni odbor sklepal. Končno se izreče vsem društvenim upravnikom in varstvenemu sodniku za uspešna dela v korist navedenega društva iskrena zahvala.

Velehradská akademija naznanja, da bo III. mednarodni kongres na Velehradu, Moravsko, od 26. do 29. julija t. l. Unio-nisti se zavzemajo za zjedinenje vzhodne razkolne cerkve z rimokatoliško. Katoliškim učenjakom slovanskim je shod prava potreba.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu aprilu 1911 je 204 strank vložilo 109.986 K, 238 strank vzdignilo 96.773 K 70 h, torej več vložilo 13.212 K 30 h; 22 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 59.000, 247 menic se je eskomptovalo za 79.599 K; stanje vlog 3.592.530 K 24 h; denarni promet 509.738 K 56 h; vseh strank bilo je 1105.

Slovenci v Krakovu. Deputacija slovenska je začetkom maja posetila Poljake, ki so osnovali „Društvo prijateljev Jugoslovanov.“ Vodil je slovenske zastopnike deželni glavar Kranjski Fran pl. Šuklje. Poljaki so sprejeli Slovence z vso slovansko gostoljubnostjo. Iz njihovih nagovorov odseva posebna ljubezen

do našega naroda, kateri je mej slovanskimi v svojem trpljenju podoben poljskemu. Ta obisk utegne roditi večje zblizanje mej obema narodoma. Upati je, da bodo Poljaki tudi v državnem zboru bolj podpirali naše jugoslovanske težnje. Tega zblizanja se že boji nemško časopisje sluteč, da bodo Slovani bolj jednotno postopali.

Pri naboru začetkom maja je bilo v okrajnem glavarstvu novomeškem potrjenih v vojake: sodni okraj novomeški 88, sodni okraj žužemberški 26, sodni okraj trebanjski 30, vkup 144.

Stavbena sezona v Novem mestu. Gimnazijsko poslopje je dozidano na nekaterih mestih do prvega nadstropja in je upati, da se spravi do jeseni popolnoma pod streho. — Vila g. Vojske je skoro dodelana, treba jo je samo še ometati itd. — Takoj nad to vilo pa je začel zidati drugo vilo g. Majzelj iz Belecerkve, tako vsaj se nam poroča.

Velikanska dobrota za človeštvo je neka iznajdba za bolne in zdrave, po imenu „Thermal“. To je namreč priprava, da si lahko vsakdo v nekoliko minutah postavi doma poleg postelje potilno kopel. Ta parnovročezračni aparat služi ob enem lahko za parno kopel in za kopel z vročim zrakom. — Ves svet je prenapolnjen od najrazličnejših bolezní. Najbolj nas pa mučijo protin, revmatizem, ishias, pomanjkanje spanja, nervoznost, bolezen na ledicah, sladkosečnost in mnogo drugih različnih infekcijskih bolezní. Zoper te bolezni so bile do sedaj največja pomoč kopanje v raznih toplicah z bolj ali manj gorko vodo. Ker pa voda nikakor ne učinkuje dobrodejno na vsakterega in ker je čestokrat nemogoče za bolnika se zdraviti v dragih kopališčih, je ravno aparat „Thermal“ edina zdravilna pomoč, ki je za malo denarja vsakemu bolniku pristopna in ker si lahko kopel napravi doma pri svoji lastni postelji. Taka kopel upliva dobrodejno na truplo, ki se začne potiti v nekoliko minutah. In takšna kopel je in mora biti silno zdravilna in že nad 60 let stari bolniki so si s to kopeljo do celega pregnali trganje po udih.

Kakšen je tak aparat? Potrebuje prav malo prostora; zunanost njegova je zelo prikladna iz 4 stranic iz gumastega asbesta. Aparat se zloži skupaj ter se lahko shrani v vsakem prostoru in v 5 minutah je pa zopet sestavljen. Njegova notranja oprava je zelo praktična. Tla se nikakor ne pomočijo, ker stoji aparat tudi na gumasti in obrobjeni plošči. Ta aparat priporočajo imenitni zdravniki iz vseh krajev ter je že vpeljan v različnih bolnicah, sanatorijih in pri privatnikih. Samo v Avstriji je že v rabi nad 11.000 takšnih aparatov. — Kdor bi se za takšno napravo zanimal, si ga lahko ogleda pri knjigarju Urb. Horvat-u v Novem mestu, ki daje radevolje vsa potrebna pojasnila ter iz prijaznosti tudi aparat naroči za tovarniško ceno. Opozarja pa se, da se ponujajo po raznih tvrdkah različni drugi podobni takšni aparati, ki so pa že zaradi nizke cene zelo priprosti in netrpežni. Če bi si hotel kdo naročiti, naj si naroči edino-le naš aparat, ker so ti aparati zelo solidno izdelani, iz najboljšega gum. asbesta, ki pri nobeni vročini ne poka in ki zdrži nad trideset in več let. Vsa priprava stane 140 kron pri takojšnjem plačilu.

Hranilnica in pošojilnica za Kandijo in okolico (reg. zadruga z neomejeno zavezo) imela je meseca aprila prometa K 253.015.32. Vložilo je 119 strank K 50.470.80, dvignilo pa 225 strank K 64.830.17. Posojil je bilo danih 51 strankam K 37.665.—, a vrnilo je 180 strank K 59.044.22. Koncem aprila je bilo članov združnikov 2228.

Priloga. Današnjemu listu pridejali smo letak tukajšnje tvrdke Fr. Kenda, v katerem ista priporoča kmetijske in kolesarske potrebščine.

Gospodarske drobtine.

— Tečaj za pridelovanje krme na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi 29. in 30. maja t. l. dvodneven tečaj za pridelovanje krme s sledečim sporedom: V ponedeljek 29. maja. Od 2. do 4. popoldne: Setev detelje in trave na njivah za dvo- in večletno košnjo. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljnih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču. — V torek 31. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Sestava travniških zmesi. Množina potrebnega semena. Praktično razkazovanje semena in razdelitev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne: Priprava zemlje in posetev travnika. Prava slabih setev. Gnojenje in zboljšanje slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesi v poskuševališču. — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem s Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot, in sicer le za železnico do Novegamesta in za hrano po 2 K na dan. Kdor

se želi tečaja udeležiti ali s podporo tečaj obiskati, naj se pri- glasi do 20. maja pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu.

— Kmetijska predavanja meseca maja priredi kmetijska šola na Grmu v sledečih krajih in sicer v nedeljo dne 14. maja v Toplicah (o čebelarstvu) in v Suhorju (o škropljenju in gnojenju vinogradov), v nedeljo dne 21. maja na Krki (o čebelarstvu), v nedeljo 28. maja v Podgradu (o umetnih gnojilih) in v Št. Rupertu (o čebelarstvu).

— Shod živinorejske zadruge na Grmu. Živinorejska zadruga za novomeško okolico priredi meseca junija o priliki svojega prvega občnega zbora shod živinorejcev na Grmu, pri katerem se bo razpravljalo o ureditvi združnega okoliša in o važnosti posredovalnice za nakup in prodajo plemene živine. Več o tem shodu prihodnjič.

— Kmetijsko predavanje v Suhorju priredi kmetijska šola na Grmu v nedeljo dne 14. maja po popoldanski službi božji v tamošnji ljudski šoli. Predavala bodeta strokovni učitelj R. Zdolšek o vinogradništvu, pred vsem o škropljenju trt in strokovni učitelj inž. Albert Vedernjak o umetnih gnojilih. Vabimo naše gospodaje, da se tega važnega predavanja udeležijo.

— Važno delo v naših vinogradih je podobiranje. Redki so vinogradi, ki ne bi bili občutno trpeli lansko leto od toče. Toča in tudi palež (peronospora) sta pobrali trti mnogo listja. Ravno v listju pa prebavi trta ves sok in če nima listja, ji primanjkujejo za razvoj potrebne snovi. Ker so pa bile trte lansko leto prezgodaj brez listja, so gotovo močno oslabele. Že svoj čas smo priporočali, da bi bilo treba okrepčati take trte z gnojenjem. — Moramo pa tudi varovati moči teh trt kolikor mogoče in ne zapravljati jih po nepotrebnem. Vsaka mladika, ki je na trti nepotrebna, krade hrano. Nepotrebne so vse mladike, ki nimajo grozdja in tudi niso potrebne za režnjo prihodnjega leta. Prej kot pričnemo s podobiranjem, bolj bomo trti koristili in hitreje tudi izvršimo delo. Podobiranje je pri nas žalibog še vse premalo v navadi, letos je pa neobhodno potrebno, ako hočemo trte ohraniti močne.

— Prvo žveplanje vinogradov je treba izvršiti prihodnje dni. Žveplati se mora le, ako sije solnce. Bolj kot pripekajo solnčni žarki, bolj učinkuje žveplo. Žveplamo pa vinsko trto, da zabranimo grozdno plesen ali oidium. Ta plesen povzroči pokanje jagod, katere pričnejo na to gniti. Pri nas se še premalo uvažuje, koliko škode da naredi ta gliva in koliko bolj zdravo bi ohranili grozdje, če bi pravočasno žveplali.

— Perutninarski tečaj na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi ob nedeljah popoldne 14. in 21. maja t. l. perutninarski tečaj s sledečim sporedom: V nedeljo 14. maja od 3. do 5. popoldne: Važnost perutninarstva. Dohodki kokošjereje. Napake pri kokošji reji. Vrednost kokošjih plemen. Odbiranje kokoši za plemo. V nedeljo 21. maja od 3. do 5. popoldne: Zboljšanje kokošjereje. Krmljenje kokoši. Strežba kokoši. Bolezni pri kokoših. Zboljšanje kurnikov. Združno pospeševanje perutninarstva. Poduk bo združen s praktičnim razkazovanjem. — Na ta tečaj opozarjamo posebno gospodinje in dekleta iz novomeške okolice, ker se jim nudi ugodna prilika, da se pouče o napredku kokošjereje kakor tudi o uredbi perutninarske postaje na Grmu.

— Šolski vrt na Grmu je odprt za stranke ob delavnikih sedaj v poletnem času od 7. do 8. zjutraj, od 1. do 2. popoldne in od 6. do 8. zvečer. Ta red se je vpeljal zaraditega, ker se vrši na vrtu vsak dan praktični pouk gojenk iz gospodinjske šole v Šmihelu. Stranke so naprošene, da se tega reda drže.

— Zidarski mojstri za gradnjo hlevov. Vsled sklepa deželnega odbora kranjskega z dne 6. marca 1911, št. 2367, se je vršil pri dež. odboru v Ljubljani dne 20., 21. in 22. marca t. l. tečaj zidarskih mojstrov s Kranjskega v svrhu melioracijskih naprav in poprav modernih hlevov in svinjakov, katerega se je udeležilo 34 zidarskih mojstrov s cele Kranjske. Namen tečaja je bil v prvi vrsti temeljito poučiti zidarske mojstre v vseh podrobnostih naprav s tehničnega, ekonomičnega in higijeničnega stališča in to zato, ker se je do sedaj, žalibog, gradilo take hleve, ki niso bili hlevi, pač pa v pravem pomenu besede „brlogi“, a se je pri vsem tem za te naprave potrošilo ogromnega denarja, kar nam pričajo nešteti slučaji. Hlevi niso bili uporabni kot taki, kajti v njih je ubogo živinče bilo brez zadostne svetlobe in čistega zraka, v blatu do kolen, kar je povzročalo živinorejske neuspehe in razne bolezni. Ker je to važen korak za povzdigo govedoreje in prašičereje, je na mestu, da javnost tudi spozna absolvente tega tečaja, do katerih se prebivalstvo v potrebi lahko naravnost obrača. Tečaja so se vdeležili iz dolenskih okrajev: Kočevje:

Matevž Strnad, Malavas, Dobropolje; Franc Cvar, Sodražica; Jožef Hren, Dolenjavas, Ribnica. Novomesto: Mihael Heferle, zid. pomočnik, Zgornja Sušica, Toplice. Krško: Florjan Vrhovnik, št. Jernej. Vsem udeležencem predavanj blevskih melioracij je deželni odbor izdal potrdila, s katerimi se v potrebi izkažejo. — Pristavek uredn.: Izmed 34 vdeležnikov jih torej spada na Dolenjsko le 5. Zopet dokaz, kako malo se naši zidarji potrudijo za pouk in resnični napredek v svoji stroki.

Loterijske številke.

GRADEC, 29. aprila	21	51	57	47	3
TRST, 7. maja	42	84	45	16	78

Ker nam ni bilo pri odhodu na Tirolsko mogoče posloviti se pri vseh naših prijateljih in znancih, kličeva tem potom vsem najsrčnejši „Z Bogom“!

104

Anton in Mimi Milave.

Dražbeni oklic.

E 176/11	E 170/11	E 147/11	E 145/11	E 172/11	E 68/11
7	7	7	6	6	11j

Dne 23. maja 1911 bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 8 dražba sledečih posestev in sicer:

I. ob polu 10. uri dopoldne zemljišč vlož. št. 111 in 159 k. o. Gotna vas, obstoječih iz hiše št. 31 v Regerčvasi z gospodarskim poslopjem, vrta, petero njiv in 2 gozdnih parcel, cenjenih skupaj na 2624 K. Najmanjši ponudek znaša 1749 K 36 h.

II. Ob 10. uri dopoldne zemljišč, ležečih v k. o. Dobindol: a) vlož. št. 798, obstoječega iz hiše št. 32 v Gor. Sušicah, z gospodarskim poslopjem, 1 njive in 2 gozdnih parcel, cenjenega na 2192 K. — b) Vlož. št. 304, obstoječega iz 1 vinograda, 2 njiv, 1 travnika in 2 pašnikov, cenjenega na 704 K. c) Vlož. št. 929, obstoječega iz ene njive, cenjene na 559 K. — d) Vlož. št. 917, obstoječega iz 1 opuščene vinograda, zdaj travnika, cenjenega na 72 K. e) Vlož. št. 184, obstoječega iz 1 opuščene vinograda, cenjenega na 33 K. Najmanjši ponudek znaša: ad a) 1461 K, ad b) 469 K, ad c) 372 K, ad d) 48 K, ad e) 22 K.

III. Ob polu 11. uri dopoldne zemljišč vlož. št. 906, 499, 809 in 290 k. o. Gor. Orehovca, obstoječih iz četvero deloma opustošenih vinogradov ozir. košenic, cenjenih in sicer: a) vlož. št. 906 na 404 K 25 h, b) vlož. št. 499 na 359 K 60 h, c) vlož. št. 809 na 144 K 90 h in d) vlož. št. 290 na 157 K 25 h. Najmanjši ponudek znaša ad a) 269 K 50 h, ad b) 239 K 74 h, ad c) 96 K 60 h in d) 104 K 84 h.

IV. Ob 11. uri dopoldne zemljišča vlož. št. 341 k. o. Gotnavas, obstoječega iz hiše št. 8 v Indišini in enega travnika, cenjenega na 1595 K. Najmanjši ponudek znaša 1063 K 34 h.

V. Ob polu 12. uri dopoldne zemljišč a) vlož. št. 158 in b) 212 k. o. Čermošnjice, obstoječih ad a) iz 2 njiv in 1 travnika, ad b) iz 1 gozdne parcele, cenjenih ad a) na 370 K, ad b) na 1100 K. Najmanjši ponudek znaša ad a) 247 K, ad b) pa 734 K.

VI. Ob polu 4. uri popoldne zemljišč a) vlož. št. 375 in b) 462 k. o. Hmelčič, od katerih obstoji prvo iz hiše št. 19 v Poljanah pri Mirnipeci z gospodarskimi poslopji in ene njive, drugo pa le iz ene njive, cenjenih ad a) 1540 K, ad b) pa 100 K. Najmanjši ponudek znaša ad a) 1027 K, ad b) 67 K. — Pod gori označenimi najmanjšimi ponudki se ne prodaje.

Odobrene dražbene pogoje in listine tičeče se nepremičnin smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravičnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče v Rudolfovem, odd. II.,
dne 21. aprila 1911.

100

Več delavcev in delavk

se išče v trajno delo. Plača po dogovoru.

Emil Černe, veleposestnik — Tomaj blizu Trsta. 103

Več dobrega šodra in peska

vsake vrste, tudi za po vrteh, ima na prodaj Troha Jernej v Žabji vasi pri g. Bayerju št. 49. 98-3-1

Samostojna stavbena tvrdka

Znidarčič & Stepančič

se vljudo priporočuje v izvrševanje solidnega stavbenskega ter sploh vsa v zidarsko stroko spadajoča dela.

Izdeluje načrte, proračune itd.

105-6-1

Kathreiner Kneippova sladna kava

je le ena, posnem-
kov pa je več! Zato
pozor! Zahtevajte
in jemljite samo
izvirne zavoje
■ z imenom ■

Kathreiner

Izvrstno posestvo

na Spodnjem Štajerskem četrt ure od proge Videm-Krško 18 oralov, lepa hiša, hlev, pet oralov vinogradov, 5 oralov njive, senošet, 8 oralov gozda, tisoč sadnih dreves. — Inventar vrednosti 10.000 kron. — Cena 26.000 kron na prodaj. Poizvedeti in pismene predloge na „Dolenjske Novice“ pod naslovom „Anton Smola“. 96-3-1

Proda se iz proste roke mlin s štirimi tečaji

na močni vodi, zraven sadni vrt, prav na lepi legi, v Dol. Verhopolju. — Natančno pojasnilo daje Franc Klevišar št. 2, vas Gumberg, zadnja pošta Brusnice. 79-3-3

Najbolje urejena knjigoveznica na Dolenjskem

za cerkvene, občinske in šolske urade ter za izobraž. in bralna društva, šolske knjižnice itd., ki daje pri večjih naročilih izdaten popust, je pri podružnici Katoliškega Tiskovnega društva
J. Krajec nasl., Novomesto.

Naznanilo.

96-2-1

Podpisani naznanjam, da izvršujem sedaj
**svojo zidarsko - stavbeno
obrt sam z gosp. Francom
Žigon-om, in ne več v društvu
z g. Iv. Stepančičem.**

Pisarna je še vedno v hiši g. Jakšeta „pri Slonu“ v pritličju na desno.

Slavnemu občinstvu in preč. duhovščini se navkljudneje priporočujem ter jamčim za solidno delo.

Velespoštovanjem **Ignac Spacapan**, zidarski podjetnik.

V Novem mestu, dne 27. aprila 1911.

POSESTVO

94-3-2

obstoječe s hiše v dobrem stanu, sadnega vrta, pôda, lepih njiv, senožeti, dveh delov gozda za les in nastiže, se takoj prostovoljno proda. Na posestvu se redi lahko štiri glave živine. — Več pove

Janez Höferle v Poljanah pri Toplicah. št. 17.

Zastopstvo za novomeški okraj

prevzel sem za **strešno opeko**

od tovarne zarezanih strešnikov, strešnik-zakrivač s poševno obrezo in priveznim nastavkom „Sistem - Marzola“ prve vrste od tovarne

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami! Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Opeka vedno na ogled pri 102-2-1

Ivan Koklič-u, — Novomesto.

Cena prvi vrsti opeke **105 kron.**

„Za 10 vinarjev liter“

najboljšega jabolčnika, skoraj jednako pristnemu, lahkemu vinu, se napravi samo iz najnovejše iznajdbe „Jablus“. — Iz „Jablusa“ pripravljena pijača vre kakor naravni mošt, je zdrava in krepilna.

1 zavoje „Jablus“ z navodilom vred samo 5 K 30 v po poštnem povzetju. Prekupci odstotke, zastopniki se iščejo.

Glavno zastopstvo: 85-3-3

„Jablus“ — Podplat, Štajersko.

Mesarskega vajenca

sprejme v pouk takoj

99-3-1

Alojzij Mežnaršič — Novo mesto.

20 do 50 kron na dan

lahko vsakdo zasluži z razpečevanjem novega predmeta, ki se rabi v vsaki hiši. — Pošljite v pismu za pojasnila znamko za 30 vin. in svoj naslov. Josip Batič, Idrija, Kranjsko. 67-0-3

Išče se organist in cerkvenik

z letno plačo 600 kron in prostim stanovanjem. Nastop takoj ali pa saj v kratkem času.

Župni urad Čatež ob Savi.

101-2-1

Alojzij Rudolf, župnik.

50 centov lepe detelje

ima na prodaj Jože Blatnik, Težka voda, pošta Kandija pri Novem mestu. 87-2-2

Bevčevo njivo

na mestnem polju proda mestna občina v Novem mestu. 92-2-2

Pozor Živinorejci!

Naznanjam tem potom, da imam že več let v zalogi Barthel-novo klajno apno garantirano 40—42%, katerega prodajam

à 1 kg	0.36 v
5 " naenkrat à 1 kg	0.32 "
25 " " " 1 "	0.28 "
50 " " " 1 "	0.25 "

tako da se dobi primerno ceneje kakor naravnost iz Dunaja, ker pri malih naročilih blaga voznina preveč zdraži. — Ravno tako imam tudi vedno v zalogi „Mastin“ kot priznano najboljši za prašičjorejo. — 1 zavoje 50 v, 5 zavojev naenkrat 2 kroni. — Poštna naročila se točno izvršijo.

J. Picek,

9-10-9

poprej A. Pauser, Novomesto — velika zaloga železnine in špecerije.

Kupite

Kašalj

če imate:

hripavost, katar in zasliženje, oslovski

in dušljivi kašelj nič drugega, kakor fino dišeče:

Kaiserjeve prsne karamele s „tremi smrekami“.

5900 notarsko poverjenih izpričeval od zdravnikov in privatnih oseb dokazuje gotov uspeh.

Zavoje 20 in 40 vinarjev. Ovojček 60 vinarjev.

Dobi se v lekarnah: Bergmann Josip, Novo mesto; Andrijanič Novo mesto. 1-18-9

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik : v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. — Ravnotam se proda po ceni otoman. Za naročilo zadostuje dopisnica. 15-23-8

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 4³/₄ % 26-0-7

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Za hranilne vloge kakor za vse posojilnične obveznosti — jamči poleg rezervnega zaklada in deležev čez 2200 zadrugnikov z vsem svojim premoženjem. Iz tega se razvidi, da malokateri denarni zavod nudi tolike varnosti kakor kandijanska hranilnica.

 Ustanovljeno leta 1880.

Prvi optični zavod na Dolenjskem

Alojzij Reitz,

optik, urar in juvelir

51-3-3

Rudolfovo, Glavni trg št. 85 (v lastni hiši).

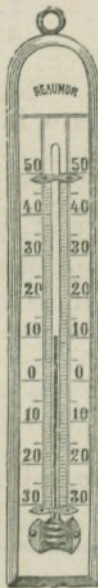
Priporoča svojo bogato optično zalogo najnovejših nanosnikov (Zwickerjev) in ocal v različnih okvirjih in kovinah na izbiro, kakor tudi najfinejše svetovno znane (Rathenov) šipe za oči v vseh številkah za daljnovidnost in kratkovidnost (Concav in Convex), nadalje vsakovrstne optične, fizikalne, tehnične predmete, toplo-merje, zrakomerje, daljnogleda, aneroide, povečevalna stekla (Mikroskope), razne preskušene mere za vino, žganje, pivo, kis, mošt, sladkor itd.

Po optometričnem zdravniškem predpisu se vsaka očala ali ščipalnik takoj dobi, brez da bi bilo treba kaj čakati, ker imam v raznih okvirjih na razpolago in sicer že gotovo.

Sprejema tudi vse v to stroko spadajoča popravila, katere točno in ceno izgotavlja.

Poštna naročila : : :

: : : se točno izvrše.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in verande, pripravno za kakga rokodelca, se odda takoj v najem. Več pove Janko Karlovšek trgovec v Šmarjeti Dolenjsko.

(90-2-2)

Vsakovrstne

93-3-2

slamnike in naročnike (cekarje)

priporoča **Fr. Cerar,**

tovarna slamnikov, Stob, pošta Domžale, Gorenjsko.

Cene nizke, postrežba točna, cenik na zahtevo poštnine prosto. Za dobro blago se jamči. Svoji k svojim!

Naznanilo.

89-2-2

Po daljšem odmoru prevzel sem zopet za Novo mesto in okraj

zastopstvo „Slavije“

 vzajemno zavarovalne banke v Pragi.

Fran Perko, bivši zastopnik „Slavije“,

Novomesto, Arkova ulica št. 214, poleg mal. drevoreda.

KEIL-ov LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pôle 90 vin.
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah,

ima vedno v zalogi trdka

Novo mesto: J. Picsek.
Črnomelj: Anton Zure.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franz Loy.
Kranj: Franc Dolenc.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Postojna: Anton Ditrich.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.
Radovljica: Oto Homann.
78-6-3

Zaloga

sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga.

Franc Souvan sin, — Ljubljana

Mestni trg št. 22 in 23.

Manufakturna veletrgovina. Narodno podjetje.

Največja zaloga preprog.

Popolne opreme za neveste.